

Un museu tancat en caixes

El Museu del Puig des Molins, a Eivissa, no rep diners de Madrid per acabar les seves obres de reforma. És el més important de la Mediterrània occidental, però fa vuit anys que està tancat i els seus responsables dubten, fins i tot, que pugui funcionar amb normalitat l'any 2007, quan complirà cent anys.

El Museu Arqueològic del Puig des Molins, a Eivissa, és el més important de la Mediterrània occidental pel que fa a restes púniques i cartagineses. Però les més de 100.000 peces d'aquesta civilització, des d'àmfores fins a ous d'estruç pintats, passant per joies i terracotes de tot tipus, romanen tancades dins les caixes, perquè el museu és tancat al públic des de fa vuit anys.

L'any 1995 van començar unes obres de reforma del museu, per les quals es va haver de tancar el centre. Aquests treballs, que havien de ser breus, es van complicar i va ser necessari fer un projecte general de rehabilitació, en descobrir-se que el mal estat de l'edifici era pitjor del que es pensava. Després d'unes obres d'urgència, encara no s'ha aprovat el projecte definitiu de la gran reforma i, per tant, tampoc no s'ha consignat la partida econòmica necessària per executar-lo. El Ministeri de Cultura, titular del museu, no n'ha donat explicacions en cap moment.

Avui, l'edifici que acull les restes dels fundadors de la ciutat d'Ereso (l'Eivissa púnica), fa vint-i-set segles, és un edifici fantasma. Els turistes que intenten conèixer alguna cosa de l'illa que no sigui l'ambient nocturn s'han de conformar amb un recorregut per les tombes que hi ha exteses per tota l'illa. El museu és situat al peu de la necròpoli de Puig des Molins, on uns 3.000 hipogeus foradaren la roca, entre les oliveres de la muntanya. Les sales del museu, però, esperen que comenci la

llarga tramitació, que encara no ha iniciat el projecte. Només un avantprojecte preliminar ha començat el llarg camí administratiu, però és molt possible que encara faltin dos o tres mesos perquè s'adjudiqui la contractació de les feines per redactar el projecte definitiu, el qual també portarà temps; a més, després encara s'hauran de contractar les obres pròpiament dites, un procés administratiu que tampoc serà breu.

El director, Jordi Fernández, que continua fent feina a l'interior del museu, perquè és on té el despatx, es mostra afligit quan parla de la situació. A més, aquesta entitat no només exposa, sinó que també porta a terme una feina quotidiana d'investigació i divulgació pública. Jordi Fernández afirma: "Ja em conformaria que durant aquest any començassin les obres. Jo tampoc no entenc per què es retarda tant, el tema. L'edifici ja el tenim; no n'hem de buscar cap de nou. L'única cosa que veig és que el museu continua tancat -lamentable-. Només falta que algú pronunciï allò de 'faci's!'", afegeix. Fernández, però, evita parlar en termes excessivament dramàtics i assegura que en els darrers mesos l'administració sembla que s'ha adonat de la situació; per tant, "potser ara la cosa anirà endavant".

Davant el silenci del Ministeri, la consellera insular de Cultura, Fanny Tur, recorda que "el director general de Belles Arts, Joaquín Puig de la Bellacasa, va dir que per al 2002 hi hauria una partida de més d'1,2 milions d'euros,

Dalt, el Museu en obres, una imatge que difícilment canviarà en els pròxims anys. Al centre, el seu director, Jordi Fernandaz (amb barba), qui clama per l'obertura de més sales d'exposició. Al costat d'aquestes ratlles, la deessa Tanit, tot un símbol a Eivissa, ara amagada.

però aquesta promesa encara no s'ha materialitzat en res. És increïble el desinterès de Madrid cap el museu". Per a Fanny Tur, és evident que l'únic responsable de la situació és el Ministeri de Cultura, "perquè són els responsables que tenen les competències damunt les obres i les reformes que s'hi han de fer".

També el PP eivissenc comparteix la indignació per aquesta situació. El predecessor de Fanny Tur al càrrec, Joan Marí Tur, ha expressat la seua "protesta i disgust pel fet que aquest museu no estigui obert".

Entre moltes reliquies, una caixa amaga el bust de la deessa Tanit

Però fins i tot quan es produeixi la reobertura del centre, no acabaran els problemes, perquè el director de l'edifici considera necessària la rehabilitació d'un espai molt més gran que l'actual per augmentar les sales i ordenar millor el material exposat. En canvi, des de Madrid no es veu gaire clar. "Hauria d'haver-se planificat un desenvolupament integral, però en el Ministeri diuen que la prioritat és obrir", és a dir, col·locar totes les peces en quatre sales reduïdes, en comptes de fer-ho en les vuit o nou que serien necessàries. La intenció del Govern central sembla que és continuar amb les obres per augmentar la superfície una vegada feta la reobertura.

El centenari, al 2007. El Museu Arqueològic del Puig des Molins complirà el seu centenari l'any 2007. Per tant, l'edifici no és només un magatzem de peces arqueològiques, sinó que també forma part de la història recent de les Pitiüses. Amb ell va néixer la investigació del món fenici i púnic, tot i que també la seua construcció va patir interrupcions i retards. En el seu inte-

El Consell prepara una macroexposició sobre "Els fenicis"

La Conselleria de Cultura del Consell Insular d'Eivissa i Formentera ultima els preparatius d'una gran exposició que recorrerà els Països Catalans, després de sortir d'Eivissa, dedicada al món fenici. Aquest poble va ser el predecessor immediat dels púnics o cartaginesos, que en realitat eren fenicis, perquè Cartago era una colònia fenícia.

Els fenicis arribaren a Eivissa al segle VII abans de Crist, i inicialment s'establiren a sa Caleta, un indret costaner situat a uns 7 quilòmetres de la ciutat actual. Després d'un segle en aquesta zona, decidiren establir-se definitivament a la

badia d'Eivissa, indret que consideraren molt més idoni. Amb els cartaginesos, arribats tot just després dels fenicis, la ciutat va conèixer els moments de major esplendor i va arribar a tenir gairebé 5.000 habitants, la qual cosa, en aquella època, significava l'equivalent a una autèntica metròpoli.

Els púnics eivissencs van fundar fins i tot assentaments a Mallorca i a altres indrets, i l'illa va ser una escala imprescindible en el comerç marítim de l'imperi, abans que fos derrotat per Roma.

L'exposició itinerant que es presentarà a Eivissa, però, no es limitarà als fenicis d'Eivissa, sinó que també mostrarà restes de molts altres indrets fundats per aquesta civilització a la Mediterrània occidental.

La mostra, segons les previsions del Consell, s'obrirà a la fi d'aquest any, i vol ser la rèplica fenícia d'exposicions com "Els ibers", que va recórrer Catalunya, o "Els omeies", que es va fer a Còrdova. Es pretén, en definitiva, mostrar tot el que va ser la cultura fenícia, a través de peces portades des de diversos museus de tot el món, panells explicatius i tot tipus de recursos visuals que facilitin la comprensió d'aquesta civilització que va dominar la Mediterrània fa ara gairebé 3.000 anys.

Els fenicis, en arribar a Eivissa, van establir-se a sa Caleta. S'hi van estar tot un segle. Avui l'indret és de notable valor arqueològic, i ens ha possibilitat conèixer molts aspectes d'aquesta civilització.

Està previst que el material arribi del Museu del Louvre, de París, així com d'altres centres de Madrid, Catalunya, València i, per suposat, Eivissa. En alguns d'aquests museus hi ha abundants peces eivissencs que molts arqueòlegs consideren que haurien de retornar al seu lloc d'origen. La comissària de l'exposició serà Maria Eugènia Aubet, experta en la matèria i professora de la Universitat Pompeu Fabra.

De moment, ja se n'ha acordat l'avantprojecte, tot i que una empresa especialitzada durà a terme el projecte definitiu. El cost econòmic superarà els 150.000 euros, uns 25 milions de pessetes. Hi participaran, a més del Consell pitius, el Govern balear i diverses diputacions de Catalunya, i possiblement la Generalitat de Catalunya i la de València, amb qui s'estan pactant els tractes però amb les quals encara no s'ha arribat a cap acord.

"Els fenicis" vol convertir-se en l'exposició per excel·lència sobre aquesta cultura, amb la qual cosa vol ressaltar el paper que tant el Principat de Catalunya, com el País Valencià i les Illes Balears, van tenir durant tota aquesta època, tan decisiva com altament desconeguda per la majoria dels habitants d'avui. **J. Ll. F.**

rior, dins una caixa de fusta, hi ha, entre moltes altres relíquies, el bust de la deessa Tanit, una de les imatges emblemàtiques d'Eivissa.

Jordi Fernández voldria celebrar el centenari del museu amb les portes obertes, però tenint en compte el ritme dels procediments burocràtics, no pot evitar una expressió d'escepticisme sobre aquest objectiu. És ben possible

que s'arribi al 2007 amb la mateixa situació en què es troba ara el museu.

Ara que Eivissa és Patrimoni de la Humanitat (segons acord de l'UNESCO del 1999), s'alcen les veus que exigeixen l'agilització immediata dels tràmits per obrir aquest palau de la memòria eivissenca, on descansen les restes dels fundadors de l'illa. De fet, la necròpoli de Puig des Molins és un dels

béns inclosos per la UNESCO en la seua distinció. Els arqueòlegs de l'illa no comprenen com el museu cartaginès més important dels Països Catalans, i un dels més destacats de la Mediterrània dedicat a aquesta civilització, encara pot estar tancat. La resposta, però, depèn de Madrid.

Joan Lluís Ferrer